

Netopýři - nenápadní hrdinové přírody a jsou přenašeči nebezpečné vztekliny?

28.08.2025

MVDr. Kateřina Valdhans

Mezinárodní noc netopýrů je každoroční osvětová akce, konaná z noci 28. srpna na 29. srpna, která má za cíl přiblížit veřejnosti fascinující svět těchto tajemných nočních savců. Netopýři jsou často neprávem opomíjeni, někdy i obávaní živočichové, přestože hrají zásadní roli v přírodních ekosystémech a jejich přínos pro člověka je nezanedbatelný.

Netopýři patří mezi velmi užitečné tvory. Jsou přirozenými regulátory hmyzu – jediný netopýr dokáže za jednu noc spoždat desítky komárů a jiného drobného hmyzu. Tím pomáhají snižovat množství škůdců nejen v přírodě, ale i v zemědělství a lidských sídlech. V některých oblastech světa opylují květiny a rozšiřují semena stromů, čímž přispívají k biodiverzitě a obnově krajiny.

V souvislosti s netopýry bývá často zmiňována vzteklinu, což vyvolává u veřejnosti obavy. Je důležité říci, že netopýři mohou být přenašeči tzv. netopýří varianty viru vztekliny (lyssavirus). Nejedná se však o klasickou „psí“ vzteklinu (Rabies virus), ale o příbuzné typy, např. European Bat Lyssavirus (EBLV-1 a EBLV-2).

V České republice se případy nakažení EBLV vyskytují jen velmi zřídka – v průměru je odhaleno několik málo pozitivních netopýrů za rok, a to téměř výhradně u uhynulých nebo nemocně vypadajících jedinců, kteří byli testováni. Riziko nákazy pro člověka je tedy extrémně nízké, zejména pokud se netopýrů nedotýkáme holýma rukama.

Případné přenosy EBLV na člověka byly v Evropě zaznamenány jen výjimečně – jde o jednotky případů za několik desetiletí. Všechny byly spojeny s přímým pokousáním netopýrem. Netopýři nejsou agresivní a člověka nevyhledávají – pokud je necháme na pokoji, žádné nebezpečí nám nehrozí.

Důležité je chránit netopýry i jejich přirozené prostředí. V České republice jsou všechny druhy netopýrů zákonem chráněné. Je zakázáno je chytat, zraňovat, rušit v době zimního spánku a ničit jejich úkryty. Pokud najdete zraněného nebo slabého netopýra, doporučuje se kontaktovat záchrannou stanici.

Noc netopýrů je ideální příležitostí poznat tyto fascinující tvory blíže, účastníci akcí specializovaných na poznání netopýrů se mohou dozvědět více o jejich životě, poslechnout si echolokační signály pomocí detektorů a nahlédnout do světa, který se jinak odehrává potichu a ve tmě. Netopýři si naši pozornost rozhodně zaslouží – nejen pro svou užitečnost, ale i pro svoji jedinečnost

https://www.facebook.com/Evropska.noc.pro.netopyry/?locale=cs_CZ